

JAUNAIS CĒL'S

Cena 2 kap.

Agrofirmas „Sarkanais Oktobris“ laikraksts

Lauku darbu ritmi

Soreiz mūsu rīcībā ir dati pēc stāvokļa uz 17. augustu. Tas ir, par laiku, kad, sašķārā ar laika prognožu biroja ziņām, augustā tik augsta temperatūra neesot atzīmēta pēdējos simtus gados — īsti vasarīga svelme.

Novākti bija 1 840 hektāri graudaugu, tātad — 92 procenti no kopīgās sejumu platības. Iekļutas 7 749 tonnas graudu. Tas ir, pa 42,1 centneriem no katra hektāra.

Līnū sējumu plātinās aizņem divus simtus hektāru, noslēgti 80 hektāri. Uz pārstrādes uzņēmumu aizvestas 34,2 tonnas šķiedras, tā iekļauta 1. un 1,25 numurā. Seklu zāvēšanai tiek izmantoata gan tehnika — karuseļtipa kaite, gan arī senais tēvu paņemējs — zāvēšana žuburu zārdos. Tas ir vēl elektīvāks šādā karstā un Saulainā laikā, dod iespēju labāk nogatavināt sēklas.

Vai līdzīgi mūsu agrofirmas saimniecībai šogad jāpiegādā 1 270 tonnas graudu. Plāns tipkāt kā izpildīts. Lielākais daudzums — 1 106 tonnas bija aizvestas līdz II. augustam.

Otro reālu saimniecības mechanizatori noņem zālāju latīkos. Novākti vairāk par 180 hektāriem atālu, iegūstot labu papildinājumu lopbarībai.

Tuvojas nobeigumam augsnēs apvēršana ziemāju sejai, aparti vairāk par 540 hektāriem no vajadzīgajiem 660.

Juris KAUSA

Iepērk gaļu

Vasaras mēnesos manāmi pieaug pieprasījums pēc desu izstrādājumiem. Agrofirmas ļesu ceha iespējas ir divkārtīgi pārsteidzošas. Vasaras mēnesos realizēta galvenās — gaļas — iezīvielas — gaļas. Sajā sa-

Latgolā—nacionālū parku!

Stovom apkaimes lyloka — Madalānu pilskalnā. Saule, mozlit pakavējusis Aglyunas boltājus tūpīus, lanomi pori jumtam slīcīs aiz tolos un tām mežu sīnas. Apakša pi kojom radzami nūlaidoni pakolni, aiz vīna slēpas lauku mojas, rodīdamas tīkai sovus pālākūs jumtus. Aiz muguras — mežu īskautā īplokā rāms, kai dzīlā mīgā nūgrīmis gul Lelajs Dubulkas azars.

Kad saules aizīsōna pāvadeita, pori pilskalnam soks gultīs krāslīs pleivurs. Gona nusaprikojušis par skaistū skotu, pasaīkvejuši dūmos, jaudis atsok volūdas. Tām breidi par tyvokū mežu porsarop gondreīz opols mēnesī disks un dreīz īsa mīloda kolna molā augušos prides zorūs. Spragoj ugunskurs, nu jo pacelās gaisā dzērkstēnas, uzlidojās augstu tāmējības debesīs, pyrīs nūdzīst. Protājok nūstots, ka tāda dzērkstene ir cylvāka dvēsele. Un klusumā izskan zurnāla «Katoļu Dzīve» redaktora prīstera Andra Aglyuniša vordi: «Redz, cik augši uzlidojās dzīvesleite...»

Tās labi ideras vokorei-

šanas piugunkura kūpeigajā nūšķā, veiteitā arheologa Vladislava Urtaņa pīmenei. Jis beja nāgauseigā un plāsī atzeits dorba dareitojs, kurš daudz īguldīja. Latvijas arheoloģijas atteisteibā, Nagrībeja daudz runot par sevi un dzīves grytajām pīsmīm. Par sovu skūlūtu stostēja jo audzēknī Gita Pudule un Arvis Ankonis, dzīdoja jo imīlotos dzīsmas, tī, kuri ar jū beja tykuši dzīvei un pazīna personeigi — dzīejnīks Antons Kūkojs, kinorežisors Jānis Streičs, raidejuma «Dzīnārkrosts» komentētājs Jānis Udris, pētnīka mosas meita Liegne, cīmenis nu Amerykas Savinotojom. Vājstems Valdis Kuprīšs un cytī. Un mēs gora acīm skatējot, kai šeit vairokūs godus pēc kortas strodoja V. Urtaņa ar sovīm audzēkņiem, kurā viņa un kū atroka. Jī atroda, ka te, pošā augšā, dzīvoja cilts vadeitoji, īvārojamokas personas, bet tur ļejok beja cīmats. Vēl tolok — kopulaiks. Viņā puse — ūtrs. Nu vīnas un ūtras puses kolnam glaužas klot upeites. Senokos beja dzīlokas un plostokas, vēl īpakiem lely-

sy darēja vitu napīejamu. Kai atklojuši V. Urtaņa un jo palei, lauds te dzīvojuši jau ap 2. — 3. godusintenī, tod nāzynojuši imaslu dēļ pamatuši šu vitu (varbūt izmyrusi) un nu jauna sokuši apdzīvojās jau 12. godusintenī. Aglyunas cīma kultūras dorba organizētoja un vadeitoja Janīna Streičē vīnam pēc ūtra runotajam dūd vordu, un kots nu jīm paver kādu loppusēlii nu myusu slavono nūvodnika dzīves. Lyuk, agrs reits, vysi vēl guļ, bet iys, kurš sevi sauce par pilskungu, ceļ augšā uz brūkastīm sovus pilskolna varūpus. Folkloras pētnice Benedicta Mežale pastosleja, kai sadarījās arī ar arheoloģiju, kai paleidzīvīs ūtram. Taučas dzīmes na raizi vīn teikts par akminām, kū lyka myrusājim uz kojom vai puslūkā ap golvu, arheologi tādus akminus atrada un nāzynoja jūs nūzeimi. Kupeigim spākām nūskaidrots, ka akminā ir tī vorti, aiz kuriem sokos aizkopa dzīve, nu kuras nav atsgarišonos. Tās ir rūbežstobs.

(Nobeigums 2. lpp.)

korpusu, cetras sūtīmīcīmājīnas siera rūpniecībā...

Par labu darbu 67 cilvēkiem tāka piešķirtas svētku premijas 50 rubļu apmērā. Vīnus visus te nosaukt nav espejams. Ja man jautātu par labākajām brigādēm, tad būtu jāteic, ka grūti kādu izceļ citu vidū. Laikam visdūšīgāk raujas Arnolda Brovadska, Jāņa Āboja, Grigorija Medvedjeva vadītie vīri. Vairāk nekā puse no brigādem pie mums strādā uz akorda uzdevuma pamata. Tajā tiek noteikta darbu un materiālu kopvērtība, algas fonds un izpildes termini. Kamēr darbs nav pabeigts, celtnieki saņem tikai 70 procentu lielu avansu. Ja ie-

spēls paredzētajā terminā, brigādei aprekina visu algas fondā noteikto summu, ja grafikā iekļauties neizdots. Atalgojums tiktu samazināts 3 procenti apjomā par katru

(Nobeigums 2. lpp.)

PANORĀMA

Ābolu mēnesis un sulu pārstrāde

Uz laikraksta «Jaunais Cēl's» līdzstrādnieka jautājumiem atbild cīties rūpniecības direktors VASILIJS FILIMONOVs.

— Mūsu uzņēmums ir daudznozaru. Ražojam, pašlaik esam gatavi pārstrādāt jauno rāzu, cieti no kartupeļiem, kartupeļu čipsus, konfektes «Gotiņas», īrisus un šerbelu, esam sākuši pieņemti arī ābulus sulas ieguvei. Diezgan savdabīga un atšķirīga produkcija. Ābulu sulu rašošanai uzcelts jauns cehs, bet daļu no tā teipām pagādām, kamēr top modernā konditorejas izstrādājumu fabrika, esam nodevusi salādās produkcijas rūpnieku rīciūvā. Līdz ar to zināmā mērā samazinājusās ceha jaudas — diennaktī spējām pārstrādāt 15 — 20 tonnas ābulu. Turklat ar nosacījumu, ja tiksīm apgādāti ar nepieciešamo audumu, kas vajadzīgs saspiešanai sagatavojoši ābulu paketēšanai.

Ābulu pieņemam dienā tik daudz, cik jaudājam pārstrādāt. Kategoriski esam atlēti. Ābulu pieņemam dienā tik daudz, cik jaudājam pārstrādāt. Kategoriski esam atlēti. Ar vislabākajiem novēlejumiem sveicam musu jubilārus augustā:

FADEJU JEMELJANOVS — 80., PĒTERI ZVĪDRU — 75., PĒTERI FOMINU — 70., VALENTINU MELUS-KĀNI — 65., OLGU SONDORI — 60. dzimšanas dienā! Agrofirmas «Sarkanais Oktobris» kolektīvs

kušies no tā, kad iepriekšējās gados tākā pieņemts daudz, nebija, kur likt, un āboli pūva kaudzēs pagalmā. Tātad, saimniecībām, kuras vēlas savu produkciju realizētītums (arī individuālo augļdarzību ipašniekiem, kooperatīviem, nomniekiem, jaunsaimniekiem) iau iepriekš jāsazīnās ar uzņēmuma administrāciju un jāvienojas, kad un cik tonnas atvedis. Lai mēs attiecīgi varam plānot savu darbu.

Par cenām. Bija paredzēts pieņemt labus ābulus. Tagad pieņemam, kādus atsūta maksājam kilogramā 10 kap.

Manas dienas leaugušas rudzu ziedos, Saulē spēkājus, Mērcējušās lietū. Vai tad viegli Manas dienas zibējušas? Bet...

Labiem cilvēkiem tās labu gribējušas. (M. Bārbale) Ar vislabākajiem novēlejumiem sveicam musu jubilārus augustā:

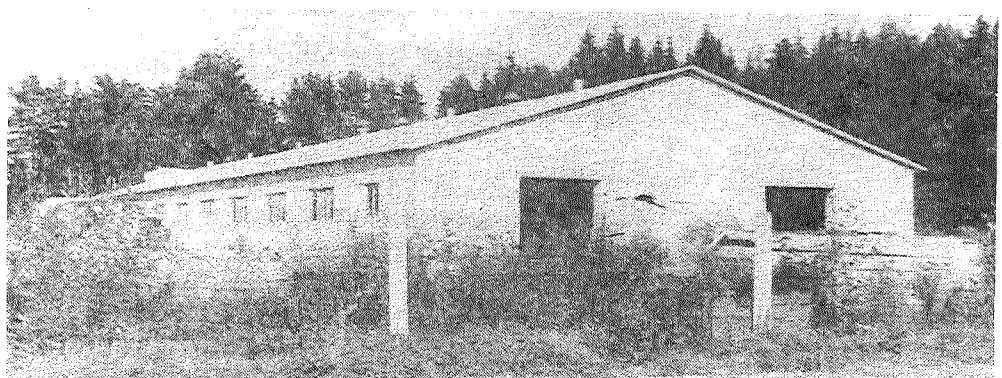
13. augustā visā Padomju Savienībā svinēja Celtnieku dienu. Kā šos svētkus sagai-dīja mūsu agrofirmas gan-drīz divsīmt celtnieku lielāsaimē? Lai gūtu atbilsti uz šo jautājumu, palādzām interviju no celtniecības un montāžas pārvaldes priekšnieka VALERIJA PETROVA. Viņš pastāstīja:

joniem rubļu. Apmēram tāds pats darbu apjoms ir arī Preiļu SCO. Tad nu spriediet paši — daudz tas vai maz.

Tiem, kurus nepārliecina skaitī, varu nosaukt arī pēdējos nodotos objektus — lopbarības šķūni, kuru uzcēlām divos mēnešos, ilgi gaidīto maižes ceptuvi, cūk-kopības kompleksa jauno

Celtne sākas ar cilvēku

ATTĒLĀ: viens no celtnieku pāveiktā darba paraugiem

— jaunais korpus cūkkopības kompleksam «Aizupieši»

jaunajā apbūves gabalā ekoloģiski nekaitīgā zonā.

PIECAS DIENAS KRASNOJARSKA

IP. VAI NAV NLO?

«VENTILATORS»

MĀNA VALODA

SVEIKS RUDENTINI

NAKTS IMPRESIJAS

SEPTĪTA DIENA

2. lappuse

MANA VALODA

SVEIKS RUDENTINI

NAKTS IMPRESIJAS

SEPTĪTA DIENA

4. lappuse

Celtne sākas ar cilvēku

(Sākums 1. lpp.)

nakavētu dienu. Tā pats rublis ir vislabākais disciplinas uzturētājs un čakluma stimulētājs, tāpēc arī neviens nav īpaši pie darba dzenam. Tas attiecas arī uz sezonas strādniekiem, kuru palidzība vasaras periodā mums lieti noder.

Vasara ir tas laiks, kad mums jāsagatavo darba fronte ziemai. Tā esam jau ielikuši pamatus kartupeļu glabātavai blakus jaunuzceltajam lopbarības šķūnīm. plānojam vēl viena korpusa celtniecību Aizupišu cūkkopības kompleksā, četrus sekiju dzīvojamo māju Riebiņos. Bet galvenais — mūsu pašu pārvaldes saimniecībai un darba organizācijai ārkārtīgi nepieciešamie objekti — kokzāgētava, tehnikas remontbāze, betona un ījas gatavošanas mezglis... Līdz šim, piemēram, mūsu vienadvēsmīt autoceltņi bieži lūza, jo brīvākajos ziemas mēnešos mums tos nebija kur sagatavot jaunam intensīvam darbam cēlienam. Tāpat arī loti izjutām jaudīga ījas gatavošanas mezglā trūkumu. SCO, protams, bija gatava izlidzēt, bet prasīja no mums gan drīz dubultīgu cementa daudzumu. Bet tādu bezsaimniecīskumu mēs, dabiski, nevarām atlauties šajā cementa deficīta laikā.

Te tūlīt gan jāpiebilst, ka mūsu agrofirmas sagādes dienests strādā teicami un prot angādāt arī ar deficitu. Materiālu trūkuma dēļ diktīstāves praktiski nerodas. Rāzēnākai strādāšanai jāmeklē rezerves vēl labākā darba organizācijā. Mūsu celtniecības un montāžas darbu pārvalde, kas veicamo apjomu ziņā, kā jau teicu, pilnīgi var

L. LAUCE

Gājputni mājās

Saules pilna galva bija vien cilvēkiem, kuri svētdien pulcējās Raiņa Jasmuižā. Saulstaru rotājās pie avota, topošajā parkā, tautas dziesmai skanot novada folkloras ansambļu sniegumā, rotājās zatajā norā pirms iepazī-

šanās ar triju jauno rēzekniešu Viktora Pankova, Aivaru Gutānu un Jāņu Lizdiķu keramikas darbiem.

Un kur nu vēl tikšanās ar pašu Saules dzējnieku, aplūkojot izstādi «Raiņa vēsturiskā drāma «Izman-

Uzstājas Jānis Cibulskis, apmeklētāji ar lielu interesiju klausās runātājos.

Lopkopju veikums 1989. gada 7 mēnešos

Slaucēja	Govju skaita grupā	Bruto izslaukums			Vidējais izsl. no govs (kg)			Trauku %
		1988. g.	1989. g.	+	1988. g.	1989. g.	+	
I. Pisuka	46	1475	1259	-216	3139	2748	-391	
A. Kirilova	49	1589	1314	-275	3236	2686	-550	
F. Kovalčova	49	1468	1165	-303	3058	2374	-684	
S. Bazuleva	25	—	514	—	—	2040	—	
V. Kozlova	51	1832	1569	-263	3649	3108	-541	
A. Meluškāne	50	1606	1397	-209	3186	2772	-414	
O. Nazarova	51	1721	1463	-258	3414	2875	-539	
Z. Meluškāne	51	1499	1269	-230	3046	2473	-573	
Aizupiši	372	12540	9950	-2590	3191	2675	-516	3,8
R. Rubene	43	1881	1481	-400	4208	3460	-748	
Z. Juhņeviča	44	1511	1470	-41	3598	3355	-243	
J. Lepuka	43	1670	1466	-204	3822	3363	-459	
V. Conka	38	1462	1383	-79	4129	3660	-469	
Baibas	168	6525	5800	-725	3907	3453	-454	3,7
L. Fjodorova	27	826	1123	—	3154	4115	—	
V. Golubeva	49	995	1575	—	3714	3214	—	
Zabegi	76	2639	2698	59	3279	3532	253	3,6
M. Cakule	31	821	1015	194	5298	3297	-2001	
V. Sidorova	31	860	1068	208	5060	3403	-1657	
A. Mikulāne	32	768	1089	321	5083	3383	-1700	
Leiniški	94	2449	3173	724	5155	3361	-1794	3,66
J. Bahanova	31	1105	1116	11	3359	3612	253	
A. Stepankova	28	1083	970	-113	3648	3515	-133	
U. Amosova	29	979	945	-34	3342	3227	-115	
Duntiški	88	3168	3031	-137	3443	3453	10	3,68
Z. Tumašova	31	1229	1205	-24	4372	3851	-521	
A. Juganova	26	1571	1454	-117	5307	5592	285	
Dž. Mamedova	30	1401	1237	-164	5268	4123	-1145	
A. Ļoginova	22	824	1022	198	4602	4733	131	
M. Lazareva	21	2291	1058	-1233	4227	4945	718	
F. Danilova	20	1090	1024	-66	3979	5097	1118	
«Progress»—I	150	6351	7000	649	4885	4667	-218	3,56
J. Bobrova	61	1921	1940	19	3907	3180	-727	
J. Kapustenoka	38	1892	1062	-830	3652	2823	-829	
T. Rublova	14	—	748	—	—	5309	—	
N. Turubanova	64	1894	1775	-119	3704	2905	-799	
L. Mūrniece	59	2077	1739	-338	3919	2933	-986	
M. Vasiljeva	5	—	313	—	—	5587	—	
G. Zeiferte	47	—	1343	—	—	2857	—	
V. Mihailova	58	1847	1683	-164	3394	2887	-507	
«Progress»—II	343	13982	10603	-3379	3878	3087	-791	3,56
«Progress»	493	20333	17603	2730	4042	3566	-476	3,56
L. Džeriņa	55	1591	1227	-364	3550	2239	-1311	
F. Guļbinova	25	1435	498	-937	3292	1969	-1323	
K. Baikova	55	1459	1289	-170	2723	2344	-379	
V. Ksendzova	55	1507	1416	-91	2954	2603	-351	
Zaseki	190	5992	4430	-1562	3104	2336	-768	3,78

(ta), kuras moto — «Imanta nevaid miris...».

Un kā cerīgas saules starīgā pavīdeja apjausma, ka, neskatoties ne uz ko un par spīti visam, bija, ir un pastāvēs latgaliešu literatūra. To zīmīgi apliecināja izstāde «Latgaliešu rakstnieki trimdā». Vadmotīvs — «Gājputnu dziesma atgriežas mājās».

Par to, lai muzeja apmeklētāji varētu iepazīties ar svešatnē izdotajiem garīgās un laicīgās, kā arī zinātniskās literatūras paraugiem, lai pateicāmies Andriņa Jurdža mazdēlam Jānim Cibulskim, Latvijas katoļu baznīcēi un tautiešiem ārziņēs. Par šī notikuma vienreizīgumā mēs varējām pārliecināties, redzot šeit Jasmuižā ievērojamākos no Latgales nākušos kultūras, mākslas un literatūras darbniekus. Soreiz lielākā daļa no viņiem — skatītāji lomā. Pateicīga skatītāja, bet vēl ne lasītāja.

Klātesošas uzrunāja gan Latgaliešu kultūras biedrību savienības valdes priekšsēdētājs Jānis Streičs, gan dzejnieks Andris Vējāns, gan tālo celu no Austrālijas mērojušais prāvests Pāvils Bečs, gan Jānis Cibulskis, gan monsinjors Henriks Trūps, gan.. daudzi citi.

Un kā gaišs saules starīgā pavīdeja ceriba, ka reiz šīs grāmatas būs pieejamas tautai. Bet pagādām mēs tajās veramies caur vitrīnu stikliem.

V. ROMANOVSKIS

Latgolā—nacionālū parku!

(Sākums 1. lpp.)

pūru, Rušenīcas, Rušonu, Lelaškolnu, Malnaiskolnu un cytys piškolnus, Kris-tapīnu senūs laiku apmetni. Te vēl var pīmīnēt ratūs augu kolonijas uz daudzom azaru solom, daudz cytu vēsturisku vītu, kas saistos ar jauno-kim laikim. Vordu sokūt, vysai Latgolas augstīnes rīnumu un dīnydrītumū molai vajadzītu kliut par Latgolas nacionālū parku Dūmojams; tys nabytu slytōks par myusu slāvonū Gaujas nacionālū parku. Uz šādu gūdu var pretendēt arī cytas na mozok skaistas vītas myusu skaistajā Latgolā — Kroslovas un Ludzas rajonū, tūmār par lobu Aglyunas pusei un jos plosai apkamei līcynoj vēl vīns lūti svoreigs faktors — te ir myusu nūvoda svētneica, svātcelojumu vīta — Aglyunas bazilika. Un pavysam na najausi tūvokor, kod Madalānu piškolnā beja pulcējusis porštovji nu daudzum latgalīšu kultūras bīreibom, kod te beja sanokuši laudis nu tyvokojom vīnsātom, izskānei sei dūma.

Izdzīsa vokora blozma. Toli priksā, kur varēja apjaust bazilikas gaišu si-luetu, cīmatā isadaga spūžas elektroksos spuldzeitis, bet vēl nasagribējos kopā lejā nu piškolna. Latvijas televīzijas diktore Antra Rugāte īminējosi, ka arī Latgolā, kai cytūs nūvodūs, josareikoj konkurs par skaistokū meitini — Latgolas dzaltonieiti. Cyti sacejā, ka tai-das tīšanos joreikojot kotru godu, ka tos byus loba

pīmīne myusu nūvoda dižgorim. Un vēl leloka pīmīna bytu, kod Latgolai rostūs sovs nacionālās parks ar vysu, kas nu to izrīt. Tam par irūsynojumu ir arī īvadeitos korstos sarunas par klūsterāku un cytu to bejušu īpašumu, kūpā symts hektāru, atdūšunu bazili-kai, lai tei var jūs savest pīnoceigā korteibā. Un lūti bytu simboliski, kod arī pīlos teritorijas apkort ar dobas krāšnumu un daudzum vēsturiskom vī-tom, kliutu par nacionālū parku. Nikas nav naīspē-joms, Aglyunu var un va-jaga padareit par klusuma un svātuma vītu, tūs trūknainus ceļus, kas te satak, nūvadeit uz ap-braucamū ceļu. Ja tu na-asi spējeijs voi navarī nūlik golvu svātumā, tūs senejus paaudžu, kas dzīvojušas godu sim-tēnus pyrms myusim, priksā, tod brauc vīnāldei-gi gārom. Bet ja tovai dvēselei vajaga styrnojumu, ja tovs gors ir izslipis pēc mīra, ja tovai sirdei un acim vajaga teirūs un dzidrūs azaru valdzyno-juma, ja tev vajaga pa-smeitis spāku nu takom, pa kurom gojuši senči, tad nūkop nu sova zyrga, atstoj jū un sovu fizisku brūnojumu, pi vortim, na-cionālajā parkā iel kojom.

JAU NR ADES

ANNA RĀNCĀNE

Mana valoda

Mana valoda, zem māju
sliekšiem
paraktie vārdi, kapos zem
dievkociņiem
un saulrietiem paglabātie,
lakatu stūrišos iesietie,
naktis, murgainos sapņos
ko pūlamies
atcerēties.

Valoda, maizes gabaliņš
rokās,
drupatas nokrīt, pazūd aiz
apvāršņa,
uzdigst vārpātas, usnēs,
vējakviešos un magonēs,
sajaucas
ziedlapas, sēklas un saknes,
pelava ieķeras rīklē, aizsmok
krāsnī uguns un skurstenī
vējš.

Manā valodā akā dzied
ūdens,
vinda piebalso, osis, kļava,
ābele
gavilē, nāk mana vecvecmāte
no aizmūža,
aiz rokas ved manu bērnu,
unājas abi,
n taka tiem sūdrabota.

PĒTERIS JURCINS

Nakts impressions

Guli! Ne sāp kaut kas, ne atmiņas moka,
viens zem apziņu vadā pā apli,
kad guli.
Prāts cēnas iet taisni.
kad nenāk miegs.
bet aizmaldās un nepārejamās vietās stieg.
Prāts aizmaldās un stieg..

Vai tevi neiraucēju es?
Pēc smaržas uzminēt var naktenes.
Tik tikko citā vēsma uzvēdi —
jau smarža dziest.
Dēļ tevis laikam daudziem nācies ciest.
Nakts starojums būs vēss. Apsedzies.
a būtu tavā tuvumā, es būtu tevi apsedzis.

Vārds nepateiktais raujas prom
kā straumē ieķuvusi skaīda,
Jāuzīver tavs domu diapazona,
ultraisais vilnis tavs.
Šī nakts man noteikti tev domās jānoraida.
Vai mani neiraucēs neviens? Vai jaus?
Laiks neizzināms šķiet, un tālums baida.

Vai amori ir engeli.
kam acis draiskas, maksti palaidnīgas bultas?
Kamēdī dzīvoju es it kā sarāvies?
Vai esmu ievainots, vai vēl uz mani šaus?
Debesu zagle skaistā,
gribētu redzēt tevi savā dzelzu gultā.
Saules stariem izšūta baldahīna man nav.

Ar dūmiem smacīgiem deg balta tāss.
Es nakts pavadu
zem bezerigas zvaigznes it kā lūgšanā,
un rītos rūgtu alkšņa malku kurinu.
Atblāzmos uz sienas tevi meklēju.
un cenšos atrinēt kaut ko no likterā,
klausīdamies uguns rūkšanā.

Esam katrs — kāds nu esam.
Ko dod man paceltā virs galvas
ugunsmilna?
Kurš dievs, kurš cilvēks var mūs pārveidot?

VЛАДИМИРС ЛЕВІ

Septītā diena

(Zinātniskā muzeja
uzziņa)

Sēž pie galda nevienam
nepazīstamais rakstnieks
V. Raksta, sajūsmā notīc,
iesaucas: geniālī! Zi-
nāms, ka bez attiecīga
pašvērtējuma taču nevar

izspiest ne rindīpas. Kaut-
rīgajiem literatūrā nav
ko darīt.

Sacer. Pelēks pelēns
pīkstēdams šurpu turpu
skraida, astīti drebina.
V. neliekas redzam, viņš
jau labi pazīst šos pele-
nus, kas traucē rakstīt
piektajā vai sestajā die-
nā pēc plotošanas.
Bet tā bija septīta diena.

Pelēns bija ar radzinjiem,
ar šķelkiem nadziņiem. Viss
kā pienākas

— Uu! F-fū! Br-r-r-bē-ē! —
brēkāja, no rindiņas uz rin-
diņu stumdiāms kādu nie-
ciņu, turklāt ar dzīļa apmie-
rinājumu mīmiku.

— Ei, halucināja, vācies
prom, dzirdi, — palūdzia
rakstnieks.

— Pats tu esi halucinācija.
Netrauce strādāt, — atbur-
šķēja velniņš. — Tev ir sa-
vas darišanas — tū — br-
a-a-ckī! — man savas.

— Bet kas tev tas par
daiktu? — V. painteresējās.

— Va tad tu nerēdzi, vai?
Mēslumērs: ierīce, skaidrs?

— Un kam tas vajadzīgs?
— Nosaka mēslu daudzu-
mu uz vienu iespiesto rindu.
Nu, cik tad var skaidrot?

Tev, onkulit, ir icili rādītāji,
ārkārtīgi. Br-r-r-vau-vau!
Mūsu dārziņā par tādu mē-
loju...

Caps! V. notvēra velniņu
aiz astītes un kārtīgi pie-
zīmiedza.

— Ak tu, zalaīs pūķi, pa-
zemes liekēdi! Es tevi iestū-
dzēsu tiesā par apmeklēšanu.
Ideoloģiskā diversija. Tūlin,
atdod, ute tāds.

LAPPUSĪTE

ANTIS LĪČUJĀNIS

Sveiks, rudentiņi!

Nāk rudentiņis... Būs bargā ziema drīz klāt,
Bet vai tādēļ viņš milš man nava kā rads?
Manā dzīvē viņš ienāk vērēt un skubināt,
Arī es esmu reiz laimīgi ieradies pats

Ar tīmekļiem rugājos zīmētās sauleja sliedes,
Slāvēts tiek arājs un sējejs, kam apcirknīs, klētīs
Gana ir visa, ko rudentiņi pratis ir briedēt,
Kurš zeltainos graudus steidzis savākt un vēlēt.

No pirmā līdz pēdejam mūža rudenim savam, atzīstos,
Par sevī un ražu tev, rudentiņi, paleicīgs esmu,
Sveiks, rudentiņi, sveiks, es brālis esmu tev īstais,
Kaut gājums pa zemi man tik nelāgi iss kā dvesma.

Ne māju man ir, ne lauku — tas tiesa, kas tiesa.
Un pieminekli man ari šeit nebūs, kas uzcel.
Bet tici gan, rudentiņi, šai necīlā laicīgā miesā,
Bija dvēsele, spēku kas tavā dižumā smel.

Varbūt ka reizei dārgaks ir cilvēks bez mantas
Vien tāpēc, ka darbu viņš godīgi pildījis, teic?
Ak, rudentiņi, dzīļi sirdi list zaigojums man tas,
Ar ko pasaulli izdailo, kad Latvijā ienākt tu steidz.

Pirms izplēnēt, tu atnāc ar varenu trakumu rokās,
Tu zemei skaistajai liec vēl lielākā daiļumā grīmt,
Pirms to ziema bargā tīs līkauta baltajās krokās,
Lems pēc klusuma, stinguma no jauna plaukumam dzimt.

Bet cilvēka mūžam pavasari jauni vēlreiz nav doti,
Un nav tāda spēka, kas varētu mūs paželot.
Tāpēc jau jāmāk man dāvātos gadus godīgi nodzīvot,
Aiziņet, apcirknus pilnus dēliem un meitām novēlot.

kam tavā celā stāsos...
Ar vienu aizvērušos naktenīti parunāšos
pie tava mājas gala.

Uzleks saule, blakus julišu es tavi ēnu,
varbūt vēl smagāku par manējo.
Un pūla ēnu dumpīgu sev tuvu julišu,

kā lūgšanu par mani. Visiem
mums,
lai drošaki, lai stiprāki mēs
justos.
Ir mātes vārdā dīvains
noslēpums.
Vēl pieauguši,
nakts saucam: māmiņ.

1989

Te nu mes asom,
broleši, mosas,
nokuši kūpā
sētenā viņā..

Pi sovas volūdas
aizbārto olūta,
pi sovīm teirumim
aizaugušim.

Skrējem kai cilovas
pori par laukim,
cytu sātu un dzimteni
vaicodami.

Nava tev cytas
dzīmtes, sātas,
cytas volūdas olūtā
natsadzertīs.

pec sava gaišā prāta?
Zemeslode rūgtuma un naida pilna —

pārapdzīvota un pārkurināta.
Es tevi mīlu.
Kaktuss godigs neatlaus man melot.

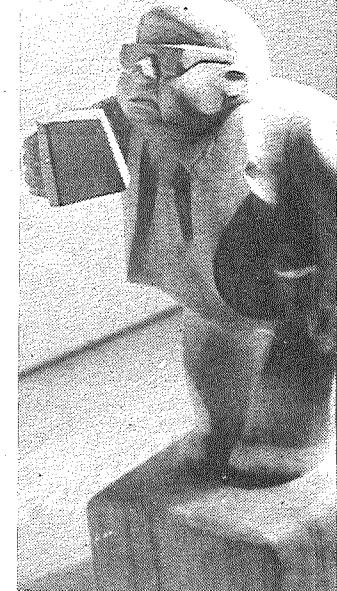
Kaunejīs, broleit,
nūraudi, mosen,
kam sovas motes
tu aizalīdzīs.

Cyts tevi napacels,
cyts tevi namiņos,
cyts tovu osoru
nanūslauces.

Te nu mes asom:
nokuši kūpā,
mērstušas volūdas
dāli un meitas.

Na viņas motes,
na viņa tēva,
viņa liktiņa,
viņas tautas.

1989. gada 11. — 12. februārī Dugavpilī notika latga-
liešu kultūras biedrību savie-
nības zinātniska konference
par valodas jautājumiem.

Cik reizes cerījus es neesmu zadzis,

metis tavā logā...
Vai par to

pilsēta man tumsā virsū nāk
kā spuldzēm apkārts degunradzis?

Tie mirkli man — kā rīta apskaidrība peļķei,
kas nodzēš naksnīgo, tik dullinošo mirgu.
Bet šķērišķā, kas gājējus ar tumsu baida,
man vipnakt piesējās kāds cīnīkis
un stāstīja, ka sadzēris ar nīrgu.
Varbūt viņš kādu mīlēja,
un rūgtā milesība ir vienu pussoli no naida...

Ar drīgenēm šķiet aizaugušas ceļa malas.
Uzpūš vējš no jūras — liča alges smird.

Debesīs ik nakti kara lidmašīnas dzird.
Ja nav man laimes ceļa, ko tev parādīt.

aiz lidojoša akmens — akmens ēnu.
Varbūt man steku ēnas sekos,
un plāvā stārkā ēna
novējos pār saulē izlidušu vardulēnu.

Šķiet — rīts. Jau rīts.
Vējš grūsta logus. Rūtis trīc.
Nātru drudzis uzmetas uz ādas.
Ne man mīla šī pasaule,
ne lādama.
Tā lāpīta un labota, bet neizlaba —
jau kopš Ievas un kopš Ādama.

Es dzīvs.
Daudzi miruši šonakt
šajā saspringtajā klusumā,
it kā nevainīgā zvaigžņu stundā.
Ne tavs vergs, ne tavs kungs.
Ne no tevis, ne no pasaules — brīvs.
Vien dzīvs.

— Es neesmu zalš, — ap-
vainojas velniņš. — Bet ja
tu sitā — nem!

Viņš nomēla ierīci uz me-
taforas, sapurināja radziņus
noskrabināja nadziņus, izgai-
sa. Astes galīņš sadega zilās
liesmās.

Izmantojot mēslumēru,
rakstnieks V. novērtēja savu
manuskrīptu kvalitāti, nolē-
ma nošauties, bet tad pār-
domāja. «Ē, salāpišu pagi-
ras. — Viņš nolēma, — un
pārkvalificēšos par kritiki.

Dzīve pierādīja, ka tas bi-
jus gudrs un tālredzīgs lē-
mums.

Kā kritikis V. iik strauj-
sāka uzplaukt, ka iau pēc
gada iekaroja vadošās pozī-
cijas visbiežākajā žurnālā.
Viņa genialitātes noslēpumu
nevieni nenojauta. Tikai vis-
tuvākie no vislūkākajiem zinā-
ja, ka, lasot kārtējo šedev-
ru, kuru bija nolēmis izķidāt,
viņš vienmēr novilkva no
pirksta savu zelta gredzenu
ar greznū zīmogactinu un
vietvietām lika klāt daiļdar-
ba lapusēm, bet pēc tam rū-
pigā ostija.

Un neviens netika vinam
līdzi literārā vērtējuma dziļu-
mā un precizitātē.

VЛАДИМИРС ЛЕВІ

Septītā diena

(Zinātniskā muzeja
uzziņa)

Sēž pie galda nevienam
nepazīstamais rakstnieks
V. Raksta, sajūsmā notīc,
iesaucas: geniālī! Zi-
nāms, ka bez attiecīga
pašvērtējuma taču nevar

izspiest ne rindīpas. Kaut-
rīgajiem literatūrā nav
ko darīt.

Sacer. Pelēks pelēns
pīkstēdams šurpu turpu
skraida, astīti drebina.
V. neliekas redzam, viņš
jau labi pazīst šos pele-
nus, kas traucē rakstīt
piektajā vai sestajā die-
nā pēc plotošanas.

— Bet kas tev tas par
daiktu? — V. painteresējās.

Pelēns bija ar radzinjiem,
ar šķelkiem nadziņiem. Viss
kā pienākas

— Uu! F-fū! Br-r-r-bē-ē! —
brēkāja, no rindiņas uz rin-
diņu stumdiāms kādu nie-
ciņu, turklāt ar dzīļa apmie-
rinājumu mīmiku.

— Ei, halucināja, vācies
prom, dzirdi, — palūdzia
rakstnieks.

— Pats tu esi halucinācija.
Netrauce strādāt, — atbur-
šķēja velniņš. — Tev ir sa-
vas darišanas — tū — br-
a-a-ckī! — man savas.

— Bet kas tev tas par
daiktu? — V. painteresējās.

Jaunais Celš

1989. gads 19. augusts

Piecas dienas Krasnojarskā

Augusta sākumā Riebiņu ciema kulturas nama pašdarbniekiem bija iespēja pābūt tālajā Krasnojarskā. Ekskursija bija Daugavpils celojumu un ekskursiju biroja organizēta, apmaksāta par agrofirmas līdzekļiem un kļuva par brīnišķigu veltimums, tās dalībniekiem — dziedātājiem, dejetājiem, muzikantiem.

Kad 1. augusta rītā pusstrijos pēc Maskavas laika — bei tur lēca saule — piezemējās, mūs nobiedēja stjuartes vārdi: «Aiz lidmašīna borta +3 grādi». Taču bažas izrādījās veltīgas. Reizē ar mums pēc ilgāku lietus perioda Krasnojarskas novādā atgriezās saule. Taču turienes +36 grādus bija daudz vieglāk izturēt nekā sejenes sūtīgo svēlmī.

Jāteic, ka tikpat saulaina un sirsniņa bija arī Krasnojarskas gidi, vienīcīgas «Tūristi» apkalpojošā personāla un iedzīvotāju attieksmes pret mums. Ne vienreiz vien dzirējām labus vārdus par latviešiem. Nevilis bija jāatceras Ā. Elksnes dzejolis:

«Kad iesi pie cītas tautas,
Lai nomodā sirds tev un
prāts:
Tu nenāc tikai no sevis —
No savas tautas tu nāc.
Pēc tevis tur spriedis par
visiem,

«Pēc tevis mūs cienīs vai
smies,
Un slava vai neslava tava
Mums pārējiem lidzi ies.»

Gribas cerēt, ka arī mūsu grupa nesabojāja turienes īaužu labās domas par latviešiem. Centāmies uz laipnību atbildēt ar laipnību, ievērojām noteikto režīmu, daudz dziedājām, jokojām un neaizmirsāri apbalvot saimniekus ar svenčienu. Tā, piemēram, braucot uz Abakanu, apsveicām vilcienu pavadoņus Dzelzceļnieku dienā.

Vārētu daudz stāstīt par saskarsmi ar cilvēkiem, taču tādās ekskursijās galvenais

tikmē ir saskarsme ar dabu, iepazišanās ar pilsetām, muzeju apmeklešana. Krasnojarskas novada rezervātā «Stolbi» mēs it īpaši labi varejām pārliecīgās par Sibīrijas dabas varenību un bagātību. No milzīgajiem granīta blukiem dabas, stihijas bija izveidojušas dažadas formas, un cilvēku iztēle devusi tiem attiecīgus vārdus: Vectevs, Spalvas, Ziloņa auss, Stabi... Takmaka kalns, Sajāni, sarkanais, melnais un pelēkais granīts, baltais marmors, Jeņiseja, Krasnojarskas jūra... Nekad dzīvē man vēl nebija iespējas redzēt kaut ko tāk iespaidīgu un skaistu.

Iepatīk arī pati Krasnojarska — liels rūpniecības un kultūras centrs. Dzīlu māklas baudījumu guvām īzīlā krievu gleznotājā Vasilija Surikova muzejā. Apbrīnojam daudz rūpīga darba un līdzekļu ieguldītās veidojot V. I. Lenīna muzeju. Krasnojarskiņi laikam gan pamatojāt apgalvo, ka otrs tāda muzeja darbajaužu vadonim nav višā Padomju Savienībā.

Vēlāk, atvadījusies no viensīlīgās Krasnojarskas, apmeklējām arī Šušensku — galveno Lenīna Sibīrijas trīndas vietu, iepazīnāmies ar turienes ekspozīcijām.

Pēdējais mūsu apmeklētais punkts — Sibīrija — Abakana. No turienes aizlidojām uz Maskavu un uzreiz nokļūvām pavisam citā atmosfērā. Maskavieši pret mums latviešiem, bija nēlabvēlīgi noskaņoti. Jāteic, ka arī mums nepatika tūrisma kooperatīva gida nepietiekamā kompetence, šī kooperatīva vienīcības apkalpošanas kultūra. Tomēr kopumā jāsaka: tas pozitīvais lādiņš, ko uzkrājām brīnumainajās dienās Krasnojarskas novādā, vēl ilgi dos spēku un možumu ikdienas gaijām. Paldies tiem, kas sagādāja mums šo bezgala skaita celojumu!

Jadīga DANIĀLEVICA

Kad saule spīd, dienas vēl ir vasarīgi karstas, bet... Kā teicis dzejnieks: jau rudens elpu jūt. Patiesām, gaisā ir kāds dzestrāks strāvojums, kāda cita pazīme liek atcerieties, ka rudens tomēr klāt. Un ko tas sola? Paskalīsimies apkārt, paverosim un atcerīsimies senos tautas tīcejumus. Ja augustā maz pilādīgo — būs īetais laiks, bet ja daudz — sauss un silts. Kāds bija laiks 8. augustā, tādas arī visas četras nedēļas pēc tam, bet ja 19. augustā iztiks bez lietus — izdosies novākt loti labu labību. Lietus 24. augustā brīdina par to, ka laba laika nebūs arī septīnas nedēļas pēc tam.

Par agru rudenī vēsta tas, ja uz kokiem parādās dzeltenas lapas. Ja tuvākajā laikā gaidāms lietus, negaiss, par to brīdina daudzas pārēces. Skudras slepjās savos mājokļos, uz krasta rāpjas veži, sauc vālodzē, sakļaujas zilo vijolišu, tulpu un zilā aboliņa ziedi, pēc lietus purva ūdens kļūst zaļš, bites spieļo pie stropā. Jūtot sausu un Saulainu laiku, zirnekļi veido apalus tīklus, dumpis astījā purvu un lido pa laukiem, savu uzyedību maina

arī citi putni, kukaiņi, dzīvnieki. Droši vien katrs ir pamānījis šīs sakarības.

Zel, vasara aiziet. Tagad galvenais — lai izaudzētu rāzu visu varētu savākt glābatavās.

Apspriede pirms aizlidošanas.

Ir vai nav NLO?

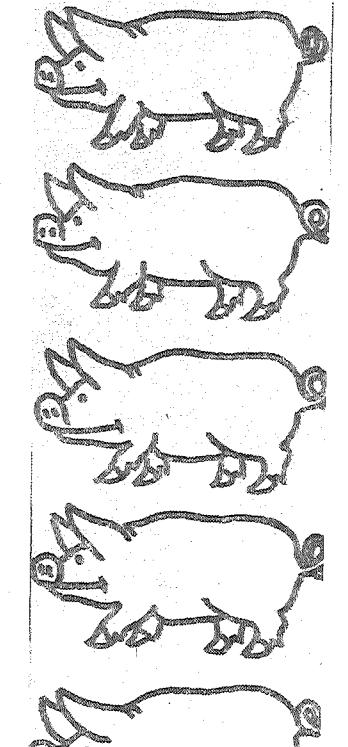
NLO — nezināmie lidojošie objekti. Jā, tie paši «šķiņi». Sogad PSRS TSSI šiem mīklainajiem priekšmetiem atklāta izstāde, kurā ir fotografijas, aculiecinieku stāstījumi. Nosaukums to, kas fiksēts. 1961. gada augusta beigās Maskavas apgabala Kuncevas rajona Usovās ciema debesis bijis vērojams nezināmas konstrukcijas sudrabainas krāsas priekšmeti. Lidošu aparātu, kas atgadījās pussferu, kāds karavīrs redzējis vīrs Borisoglebskas 70. gadu sākumā. Kaut kas līdzīgs novērots 1979. gada jūnija beigās Kazahijā; 26. jūnijā skolēnu grupai Turgajas apgabala Deržavina rajonā pionieru nometnei «Berjozka» tuvojušies cilvekiem līdzīgas divas liela auguma būtnes. Nezināms lidojošs aparāts avarējis netālu no Daļnegorskas Piejūras novadā 1988. gada 29. janvāri, atrasti metālisku daļu apdegumi, to sakausejums nav pazīstams uz zemes. Avārija novērota ar desmit gadus pirms šī gadījuma — nezināms līdzparādīs iekritis. Beļoje ezerā Vologdas ap-

No preses materiāliem

Cūkas laime

Samaksāju divus simtrubļu soda nāudas un uzgadiem atpēmā ūsofera tiesības. Bet tos jauros sīvēntīpus nododu tālāk — varbūt jums labāk paveikties.

Benedikts KAULACIS

Spītnieces savaldīšana

Sis mūsu fotokorespondenta attēls izdarīts ganības. Gofs, kuru daudzi, bez šaubām, pazīs, liela spītniece. Dzimusi un augusi tehnikas laikmetā, vīna iemantījuses noliekt ar pieri «elektriskā gana» dzelzs mietīnu, pārraut stiepli, tikt brīvībā un

izlaist arī draudzenes, neizbaudot nepatikamo strāvas belzienu. Bet nekā nebijā. Spītniece savādīta. Ap rāgiem aptīta kēde un tai pievienots stieples gabaliņš. Gofs nerēdz, cik tas garš, cik zemu jānoliek galva, un dabū belzienu.

Pārdod „vīru komplektā“

Lūize Hornea, medicīniskā māsa Marelendas štata (ASV) Vestminsterā, kurai bija apnikusi vīra viežie izbraukumi medībās un zvejā, nolēma spērt izšķirošo soli un vietējā avīzē par maksu ievietoja sludinājumu: «Pārdod vīru īstu. Leti!!!». Tālāk sekoja uzskaņojums, ka «objekts ir komplektā ar spiningu, divām medību bīsem, garaijām zābakiem, ūdens necaurlaidošu jaku, džinsiem

un medību suni».

Pēc publicēšanas nerimās telefona zvanī «Pirceju» lieklācis vārums taujāja par visa «komplektā» cenu. Hornea mājās miers iestājas tālāk tad, kad viņa tajā pašā avīzē, tāpat par maksu, ievietoja sludinājumu, ka vīrs «noņemts no pārdošanas».

Redaktors A. RĀNCĀNS

Ventīlatori

Ja trūkst talonu...

Aizeju, saproties, uz veikalu. Ziepiju vajaga, pulvera vajaga. Skatos, ir. Importa pulveris. Pārdevēja noropasa sešus talonus. Man tikai četri. Vēl tikpat daudz no nākamā meneša taloniem. Nē, par četriem šī un diviem nākamā nepārdošot. Nekādu izņēmumu! Bet ko lai daru, ja man maza gīmenīte?

Rūgtu sīrī aizgāju mājās. Mums ar mīlo Lovīti tātad ne mūžam nemazgāt importa putās. Kaimiņi zināja pateikt, ka arī ar igauņu pulveri esot tas pats. Ja paka lielāka, lai arī pulvera tajā tikpat, tomēr jādotod vairāk talonu.

Ko tu stipram izdarisi. Lai tas pulveris mētājas pa veikalui, bet tirgūnai paikis pie savām iegrībām! Lai sapelē. Senie latvieši vispār šādos gadījumos veikalui durvis nevirināja. Lūk, ko saka tauzādziesmas:

«Muosin, muti nūmozgoj Zajas zuoles rasiņā;
Lai zid tovi byudiņi Kai zid plovā pučītes.»
Vai arī: «Apkārt galvai vāli griezu, Puišiem bikses veledāma; Tā griezās jauni puiši, Ap man daiļu augumiņu.»

Nu, jā, — iesaucās Lovītis, — To nu vēl vari darīt

tagad, siltā, jaukā vasariņā. Bet kad atnāks bargā ziema, rasas vietai salma būs un velētava ūdenī iesalusi?

Tad būs šītā:

«Es redzēju meitu godu, Kumēlā sēdēdams: Dīvi kreklī mugurā, Abi melli nevēlēti.»

Sasodīts, viņam taisnībā Es tiku pie vīra, kad vēl ziepiju un pulvera bija gana. Bet tagad meitīnām nekas cits neatliek:

«Netaisīju mīkstu cisu, Nava otra gulētāja; Nemazgāju baltu muti, Nava mutes devējīg(a).»

Un vai tu, pati mēlna, arī nemitu to muti no nemazgāta traktorista:

«Es apāvu baltas kājas, Gāju tautu raudzīties. Tautiešam melna mutē Kā jaunam kuilenām. Citiem vārdīem, katastrofālī samazinās iepazīšanos skaita, tā sekas — maz kāzu. Un ko tu darīsi, kad nāks bērnīš, vai to arī mazgāsi ar sārmu un velēsi ālingi? Pasliktinās tātad demogrāfiskais stāvoklis.

Lūk, kas notiek tikai nieka divu talonu dēl... Emu norūpējies par mūsu gaišo un tīro nākotni.

Rozālija KURME—LOVE